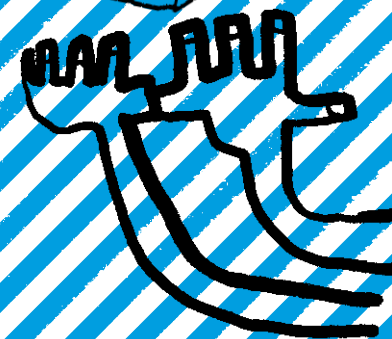
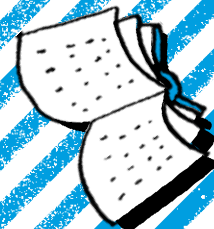

HYNEK

Vážení a milí čtenáři,

letošní rok – a léto především – přinese velké změny do naší knihovny. Díky štědrému grantu ČEZu můžeme zahájit rekonstrukci dětského oddělení: rozšíříme ho o prostory stávající ředitelny, vyměníme zastaralý knihovnický nábytek a nově upravíme celý interiér. Současně s tím proběhne investiční akce našeho zřizovatele, města Litoměřice – kompletní rekonstrukce sociálního zařízení v knihovně.

Ve chvíli, kdy čtete tyto řádky, dokončujeme – kvůli obnovení činnosti mateřské školy v Ladově ulici – přestěhování naší pobočky do 7. základní školy. A pravděpodobně jsme už ukončili vybavení nového depozitu knihovny v Máchově ulici. Tím se konečně vyřešil náš letitý problém se skladováním knihovního fondu.

Uvedené akce s sebou pochopitelně přinesou i částečné omezení provozu v knihovně. Doufám, že k nám budete shovívaví. O co vás teď ošidíme, to vám po ukončení prací chceme dvojnásobně vrátit. Protože nejdůležitější nejsou knihy, ale vy – jejich čtenáři.

— Karel František Tománek

Obsah

Úvodník	1
Profil	2
Novinky	5
Knihovna	10
Knihovna pro děti	12
Autorské večery	14
Výstavy	16
Knihovničky	18
Komiks	20
Mnohosti	25
Magnesia Litera	26
Knih vašího srdce	29
Literární příloha	30
Literární superstar	31
Jaromír Typl	36
Tomáš Veselý	39
Oldřich Janota	41
Pawl Gebert Króha	42
Antonie Edrová	43
Soutěž	44

Ředitel knihovny jako čaroděj na Noci s Andersenem, která se v dubnu konala i v Knihovně K. H. Máchy. Foto archiv.

„Naučte se žít stresem,“

radí čtenářům Hynka MUDr. Ludmila Hromádková, s níž se již druhým rokem můžete pravidelně setkávat v sálku naší knihovny. Sympatická doktorka, která doslova srší energií, vlastní soukromou stomatologickou praxi v Bohušovicích nad Ohří, kde pečuje o zuby svých pacientů – a nejen o ně!

Zubní lékařka z Bohušovic a Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích: na první pohled to nejde moc dohromady. Kdy jste se u nás objevila poprvé?

Vlastně to byla souhra náhod. V roce 2006 jsem začala studovat alternativní medicínu. I díky tomu jsem se dostala do kontaktu s majitelkou obchodu Vitálka se zdravou výživou v Litoměřicích. Požádala mě o pomoc s prezentací jejího obchodu, která měla probíhat právě v Knihovně K. H. Máchy. Souhlasila jsem, a tak se poprvé ocitla v sále litoměřické knihovny, kde jsem přednášela o zdravé výživě. Prezentace měla u veřejnosti úspěch a pracovnice knihovny mě požádaly o další

přednášky týkající se zdravého životního stylu a alternativní medicíny.

Studovala jste medicínu a stala se lékařkou. Přesto jste se vydala i cestou alternativního léčení. Co vás k tomu přivedlo?

Přišla jsem o své rodiče a zemřel mi také manžel a to všechno se samozřejmě odrazilo na mé psychice – a následně i na fyzickém stavu. I když jsem si nechala udělat kompletní odborná vyšetření a lékaři mi řekli, že jsem zdravá, cítila jsem se unavená, nemocná. Zašla jsem k diagnostikovi, který se již patnáct let zabývá alternativní medicínou. Řekl mi, že vůbec nejsem zdravá: že se nemám ráda a musím na sobě začít pracovat. Cítila jsem se dotčeně – vždyť žiju zdravě!

Cvičím, jím zdravé potraviny... Ale on mi ukázal, že jsem nedokázala zdravý životní styl dát do souvislosti s mým já, s mojí osobností. A tak jsem pochopila, že musím začít u sebe; začala jezdit na přednášky, semináře a studovat alternativní medicínu. Časem jsem se dostala ke společnosti Calivita, která se touto tematikou zabývá, posléze jsem sama začala přednášet. A hlavně jsem se cítila mnohem lépe!

Čím je alternativní medicína prospěšná?

Jednoznačně tím, že nezahrnuje jen léčení, ale i prevenci. Je způsobem, jak nalézt sama sebe, odstranit problémy; je cestou k pochopení. Sama se stále učím, pořád jsem na začátku; lidé a jejich problémy, se kterými se setkávám na přednáškách, jsou tak vlastně mými zrcadly. Zpětně si uvědomuji, že i já mám problémy, na kterých jde stále pracovat. Tím, že se sama vyvíjím, lidem ukazuji, že to jde.

Působíte velmi mladistvě a pozitivně, vyzařuje z vás radost ze života a kromě toho vypadáte skvěle. Jak toho docílit i v uspěchané době plné stresu, v níž žijeme?

Naučte se stresem žít! Stres je původcem všeho negativního, ale může působit i pozitivně: dokáže nás nabudit k lepším výsledkům a vyšší výkonnosti. Samozřejmě to ale nesmí přesáhnout hranici, kdy nám přestanou fungovat obranné mechanismy; to je počátek všech problémů a nemocí! Člověk se tedy musí učit stres

zpracovávat a stanovit si priority. I já se stále učím nebát se, nacházet pozitivu, zastavit se, vypouštět nedůležité věci... Myslím, že díky alternativní medicíně jsem se dokázala zklidnit. Nejsem vystresovaná, dokážu věci přijímat takové, jaké jsou. Jsem tomu ráda nejen kvůli sobě, ale i kvůli dceři. Jsem-li vyrovnaná já, působí to pozitivně i na ni. I ji učím tomuto životnímu postoji.

Máte široký pracovní záběr. Najdete si taky čas pro sebe?

Volného času opravdu nemám na zbytek. Ale mám spoustu energie, kterou rozděluji nejen mezi studium alternativní medicíny, ale i učení se cizím jazykům či péči o dům. Jsem šťastná, když mohu trávit čas se svou dospělou dcerou. V poslední době jsem objevila kouzlo pohybu v přírodě: turistika, to mě dobíjí. Všem doporučuji!

Chcete něco vzkázat čtenářům Hynka?

Nečekejte, až se něco stane. Jenom vy sami musíte najít sílu začít na sobě pracovat a měnit se; nikdo okolo vám nepomůže. Je to dřina, protože každý z nás je „naprogramovaný“, a když se chce otočit jiným směrem, zjistí, že je to velmi náročné. Nebojte se chyb, které uděláte; i ty vás posouvají. Platí, že každý je svého zdraví strůjcem. ☒

— Rozhovor připravila Eva Štíbrová

S MUDr. Ludmilou Hromádkovou se můžete v Knihovně K. H. Máchy setkávat pravidelně. Sledujte naše webové stránky www.knihovnalitomerice.cz a informační letáky v prostorách knihovny!

Chtěli byste si přečíst profil nějaké osobnosti spjaté s Litoměřicemi? Napište nám svůj tip na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz!

MUDr. Ludmila Hromádková. Foto R. Květoň

Recenzent Bookowski vám přináší své dojmy z novinek ve fondu knihovny. Přečtěte si jeho tipy na letní čtení u vody.

Beletrie

Ladislav Muška
Veronika vražednice
Dauphin 2008

Spisovatel, předseda Klubu severočeských spisovatelů (KSS) a operní zpěvák Ladislav Muška rekonstruuje ve svém posledním románu tragický osud ženy, vzorové světice a mučednice. Již od dětství překvapovala schopnostmi, dospělým kladla hloubavé otázky a mimořádný výtvarný talent ji přivedl k tomu, že sama od sebe při kreslení objevila Picassův kubismus i Chagallovu imaginaci. Ale v dospělosti zabila manžela!

Mušková próza začíná dokonce ještě před hrdinčiným narozením: s koncem války se táhne přes únorové vítězství komunistů, kolektivizaci, rok 1968, normalizaci a pokračuje až do současnosti. Veroničinou nevinností autor poměřuje společenský úpadek, a to jak v éře socialismu, tak i dravého kapitalismu po roce 1989. Veroničinou cestou do pekla je krasavec Jánoš, negativní zrcadlo společenských tenzí a jejich proměn při střídání mocenských otěží. Veronika nakonec Jánoše oprávněně vezme sekerou.

Ladislav Muška je posledním držitelem Ceny primátora města Ústí nad Labem za celoživotní propagaci města v povídkách i románech. První povídku publikoval v roce 1956 a celkově napsal 29 knih. Jeho žánrové rozpětí sahá od aforismů přes detektivky, divadelní hry, povídky a tvorbu pro děti až k rozsáhlým historickým románům. Muška do naší knihovny zavítal spolu s dalšími členy KSS na jeden z loňských autorských večerů.

„Můj pracovní den je zarámovaný kocourem. Ráno mě probudí. Pak hned musí dostat svůj grahamový chlebiček namazaný sýrem Veselá kráva. Já si mezitím namažu chleba paštikou, tu musí ochutnávat. Potom už stojí u pracovního stolu a nespokojeně na mě mňouká, abych začal psát. Jak začnu, uloží se a spokojeně přede,“ prozradil letos osmdesátiletý autor v rozhovoru pro Ústecký deník.

Gilles Leroy
Alabama Song
Odeon 2009
Překlad Jiří Našinec

Hrdiny románu jsou světoznámý spisovatel, přední představitel „ztracené generace“ Francis Scott Fitzgerald a kráska amerického Jihu z vážené a zámožné rodiny Zelda Sayreová.

On Idol, ona Ideál – vysněný pár jazzové éry 20. let minulého století, jedny z prvních celebrit v současném smyslu slova. Takže dvojice předurčená ke štěstí a dlouhému životu na výsluní? – opak byl pravdou! Kdo nesl větší vinu na brzkém ztroskotání jejich společného života: Scott, jeho přezíravost, sklon k pití a latentní homosexualita, nebo Zelda a její ctižádost, výstřednost a záliba ve skandálech? Kniha má formu fiktivního Zeldina deníku s autentickými citacemi z její korespondence a později se zápisky z nejméně dvaceti klinik na dvou kontinentech. Zeldiny věty dlouhé přes celý oceán splňují definici ženského psaní: přetékají emocemi, odbočují od tématu, jsou překotné a s mnohavěťmi souvěťmi.

Francouzský prozaik Gilles Leroy se narodil roku 1958. Debutoval v roce 1987 a v celkem jedenácti předešlých dílech se věnoval především popisům vlastní intimity – ať už se jednalo o umírání matky či jeho homosexualitu. Za knihu Alabama Song obdržel v roce 2007 nejvýznamnější francouzské literární ocenění, Goncourtovu cenu. Připomeňme, že o Scottovi a Zeldě napsal drama už Tennessee Williams.

Přítele Francise Scotta Fitzgeralda Ernesta Hemingwaye popisuje

Zelda takto: „Ten tlustoprd? Milovník koridy a vzrušení všeho druhu. Nej-sráčovatější pisálek v zemi, s bobtnající popularitou.“ V Hemingwayově korespondenci se ovšem dočteme podobně nehezké věci i o Zeldě:

„Scotta zruinovala ta ženská. A ne že by Scott zničil sám sebe. Ale proč jí neřekl, aby táhla do pekel? Protože byla nemocná.... Jó, začněte si s nemocnou ženskou a uvidíte, kam vás to dostane!“

Naučné oddělení

Martin Hilský, Ludmila Korecká –
Když ticho mluví
Portál 2007

Knižní rozhovor divadelní publicistky Ludmily Korecké s překladatelem a vykladačem Shakespeareových her Martinem Hilským se skládá ze tří částí. V té první představí skromný nositel Stoppardovy ceny svůj kariérní i osobní život: jaká byla jeho studia – i ta na Oxfordu –, jaký byl pobyt mezi uměleckou avantgardou v New Yorku na konci 60. let, jaký byl život anglisty v letech normalizačních a jaká byla setkání s těmi, jejichž literární díla překládal, když se po roce 1989 otevřely hranice. Ve druhé a vůbec nejrozsáhlejší části knihy můžeme číst hovory nad Shakespeareovou tvorbou; velice poučnou interpretační debatu jak nad tragédiemi, komedie-mi a historickými dramaty, tak třeba i nad sonety velkého renesančního autora.

Hilský vypráví o alžbětinském světě žen, mužů i androgynů, padouchů i dobráků, králích i šašcích, lásce i touze po moci, žárlivosti i odpuštění a dalších tématech, která před námi vykresluje Shakespeare, ale barvou domalovává překladatel a naše současnost. Podstatným tématem této části knihy je i Hilského překladačství, způsoby a nástroje, kterými se zmocňuje autora a jeho jazyka v souladu se stále hlubším chápáním jeho světa. Třetí a poslední část je věnovaná Shakespeareovi jako osobě a také mnoha spekulacím o pravém autorství všech jeho her.

Zasvěcené výklady Martina Hilského o Shakespeareovi jste mohli poslouchat na rozhlasové stanici ČRo 3 – Vltava, kde v cyklu Divadlo svět uvažoval o postavách jeho her.

Nepraš, Kroufek, Kubát, Vlačiha
Orchideje Českého středohoří
Oblastní muzeum v Litoměřicích
2008

V Českém středohoří roste 27 druhů vzácných vstavačovitých rostlin orchidejí, tedy nadprůměrné množství v ČR. Před 100 lety to ale bylo až 38 druhů! „Za poměrně velkým úbytkem jsou hlavně imisní zatížení, minerální hnojení a odvodňování luk,“ říká Karel Nepraš, jeden z autorů publikace; ti jsou kolektivem, složeným z botaniků Oblastního muzea v Litoměřicích, Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a Správy Chráněné krajinné oblasti České středohoří v Litoměřicích. Jejich společné dílo pojednává

i o skvostu, který byl v České republice nalezen vůbec poprvé – kruštíku ostrokvětem pravém. Další zajímavostí je, že jeden druh orchideje – okrotici bílou – je možné najít v parku na Hvězdě v labskoústecké čtvrti Klíše.

Knihu vydalo litoměřické muzeum ke stejnojmenné výstavě fotografií, která začala v dubnu. V posledních 10 letech lze pozorovat v populaci zdejších orchidejí pozitivní trendy, patrně proto, že se množství škodlivých imisí snížilo a méně se hnojí. V knize je kromě populárně-naučného textu více než 200 barevných fotografií a také desítky mapek. Kromě toho, že si knihu můžete zapůjčit u nás v knihovně, zakoupíte ji za 100 korun i v Oblastním muzeu.

Dětské oddělení

Jeff Kinney
Deník malého poseroutky
Albatros 2009
Přeložila Veronika Volhejnová

Greg Heffley se ocitl na víceletém gymnasiu, kde malí poseroutkové, jako je on, narážejí na chodbách každý den do kluků, kteří jsou větší, silnější a holit by se mohli dvakrát denně. Naštěstí má sešit, do kterého se může se svým trápením svěřit. Ovšem Gregovy zápisky, to není nějaké holčičí „milý deníček“ tohle a „milý deníček“ támhle. Sympatický puberták píše o závažnějších věcech než fifinky s přehnaně krátkými sukýnkami, které házou očkem po každém, komu

je o dvanáct let víc než jim: o svém otravném starším bráchovi, potrhlem kamarádovi Rowleym, každodenním boji o přežití ve škole, jednom fakt děsivém domě hrůzy nebo o kreslení komiksů pro školní časopis. Tak např.: „Já fakt nevím, co ty holky blbnou. V nižších třídách to bylo mnohem jednodušší. Tam prostě stačilo, aby člověk uměl běhat nejrychleji ze třídy, a všechny holky byly jeho. Teď je to mnohem složitější. Jde o to, co člověk nosí na sobě, jestli má hodně peněz, nebo jestli má hezký zadek a tak.“

Světový bestseller, další óda na motiv chlapeckého loserství, kombinuje ručně psaný text s komiksovými políčky. Díky jednoduché kresbě se do Grega může vžít každý malý poseroutka ze základky – a kdoví jestli jen z ní!

Hergé
Tintinova dobrodružství
Chrám Slunce
Albatros 2009

Chrám Slunce bezprostředně navazuje na předchozí díl série Tintinových dobrodružství s názvem 7 křišťálových koulí. Pátrání po zmizelé incké mumii vrcholí a odvážný reportér neváhá vydat se za ní až do Jižní Ameriky. Pronásleduje únosce profesora Hluchavky a po mnoha dobrodružstvích se dostane až do chrámu samotného velkého Inky. Kniha obsahuje jednu z nejslavnějších sekvencí v historii komiksu, tzv. vlakovou scénu, která zaujme zbesilým tempem

a dokonalým souladem jednotlivých obrázků.

Komiks vznikl ve 2. polovině 40. let minulého století. Hergého líčení Peru a Inků jsou díky jeho předchozí přípravě v muzeu Cinquantenaire v Bruselu a studiu příslušné literatury velmi přesvědčivá.

Roku 1969 vznikl vůbec první kreslený film s komiksovým reportérem *Tintin v Chrámu Slunce*. Hergé se do projektu téměř nezapojoval a výsledkem byl značně zklamán. Roku 2001 měla premiéru nákladná muzikálová verze tohoto dobrodružství.

Hudební oddělení

U2
No line on the horizon
Universal 2009

Dvanácté studiové album U2, na které si fanoušci museli po titulu *How To Dismantle An Atomic Bomb* počkat pět let, brzy po vydání uniklo na síť, a přesto bylo několik týdnů nejprodávanějším hudebním nosičem v Česku. U2 se ještě důrazněji vrátili k soundu rané desky *Achtung Baby!* a natočili, co umějí nejlépe: směs rockových písní a balad, na jedné straně jemně provokujících říznějších

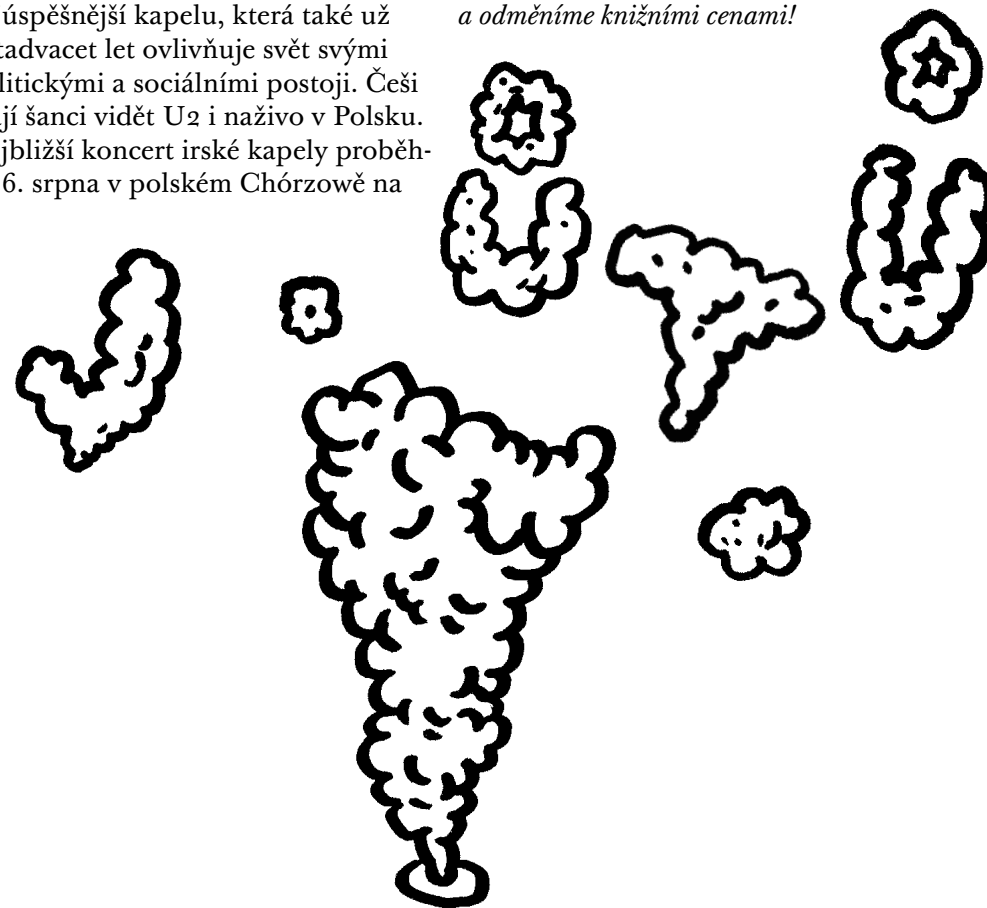
zvukem, na druhé straně stabilních v jasné chytavých refrénech. Vše v nejmodernějším zvuku a opřené o charakteristický Bonův hlas a zvuk Edgeovy kytary. Deska se natáčela ve čtyřech studiích v marockém Fezu, v Dublinu, New Yorku a Londýně.

U2 mají na kontě přes 140 milionů prodaných desek a dvaadvacet cen Grammy. Podle časopisu *Rolling Stone* jim patří dvaadvacátá příčka v žebříčku nejlepších umělců všech dob. Mají své místo v rock'n'rollové síni slávy a v současnosti jde o komerčně nejúspěšnější kapelu, která také už pětadvacet let ovlivňuje svět svými politickými a sociálními postoji. Češi mají šanci vidět U2 i naživo v Polsku. Nejbližší koncert irské kapely proběhne 6. srpna v polském Chórzowě na

stadionu Slaski a lístky lze sehnat i na českém portálu Ticketpro.

Frontman Bono Vox je samozvaným, ale nejmocnějšími muži této planety respektovaným „zachránce světa“ a třikrát už byl nominován na Nobelovu cenu míru. ☒

Půjčili jste si některou z novinek, které doporučuje Bookowski? Zaujala vás, nebo se vám naopak nelíbila? Napište nám na e-mail karel.khm@seznam.cz. Stejně tak nám napište, pokud vás zaujal jiný titul. Krátké čtenářské recenze otiskneme a odměníme knižními cenami!

Metodické oddělení

Metodické oddělení Knihovny K. H. Máchy zajišťuje podporu pro 72 místních knihoven v obcích bývalého Litoměřického okresu. Vedou jej Zuzana Kulichová a Eva Mrňáková.

Systém jedné okresní knihovny, která spravuje a podporuje místní knihovny, v České republice existoval od 50. let minulého století. Po roce 1989 se mnoho okresních knihoven těchto starostí zbavilo. Ta naše představovala jednu z výjimek a místní knihovny v bývalém Litoměřickém okresu podporovala dál. A ukázalo se, že to bylo prozíravé, protože v roce 2002 vydala česká vláda pokyn bývalým okresním, nyní centrálním knihovnám, aby znovu začaly místní knihovny podporovat (tzv. regionální funkce knihoven). Nemuseli jsme tedy tak jako jiné centrální knihovny znovu pracně budovat síť místních knihoven, které už byly leckdy zničeny a jejich fondy zničeny.

Knihoven obecně každým rokem ubývá, na území bývalého Litoměřického okresu se ale drží. Dokonce vznikají i nové: předloni v Travčicích a Doksanech, loni v Solanech. Podle Zuzany Kulichové a Evy Mrňákové záleží hodně na starostovi dané obce: „Třeba v Doksanech nešlo knihovnu zřídit roky, ale jakmile se vystřídal starosta, trvalo to jen chvíli,“ prozrazuje Zuzana Kulichová.

Obě metodičky během roku navštíví každou z místních knihoven, které

má Knihovna K. H. Máchy na starosti. Informují jejich správce a správkyňe o nových trendech v knihovnictví, učí je pracovat s novými technologiemi a řeší s nimi jejich aktuální problémy. Naše metodické oddělení pro některé místní knihovny s pomocí grantů ministerstva kultury zajišťovalo i to, aby mohly všechny své služby vykonávat s pomocí počítačů, i jejich připojení k internetu a zřízení webových stránek. Pro místní knihovníky a knihovnice připravily také školení v práci s počítačem, internetem a elektronickou poštou.

Podstatnou činnost metodického oddělení představuje příprava výměnného fondu nových knih, které kolují po místních knihovnách a doplňují tak jejich stálý fond, jež pro ně zřídila obec. „Průměrný počet svazků výměnného fondu za loňský rok je 66. Mění se podle velikosti knihovny, počtu čtenářů a požadavků knihovnic a knihovníků od 50 do 100 svazků. Vždy jednou za tři týdny ve čtvrtek ráno naložíme knihovnické auto taškami s knihami a objíždíme část knihoven. Obvykle je necháváme na obecním úřadu nebo v krámě. Čeká nás tu starý soubor, který zase naložíme do auta,“ popisuje Zuzana Kulichová.

S některými knihovnicemi nebo knihovnicemi v místních knihovnách spolupracují Zuzana Kulichová a Eva Mrňáková několik desítek let. „Těch lidí si moc vážím,“ podotýká Zuzana Kulichová, „protože i když jdou do knihovny jednou za týden, tak tam musí jít vždycky. Některé knihovnice

či knihovníci obcházejí starší občany a roznesou jim, co chtějí. Jiní dělají akce pro děti nebo ženy apod. Takhle to funguje třeba ve Vědomicích, Krabčicích nebo Hoštce. Mrzí mě, že nemáme žádnou možnost finančního ocenění neprofesionálních knihovnic a knihovníků, jejichž činnost je nadstandardní.“

Zuzana Kulichová si cení toho, že pracovní vztahy přerůstají ve vztahy osobní:

„Přátelíme se s manžely Krausovými z knihovničky ve Straškově, kteří chovají psy. S paní Gerlickou z Ploskovic, která se pravidelně schází ve své knihovně s ženami z obce v kroužku ručních prací, si navzájem ukazujeme své výrobky: v Ploskovicích pletou z pedigu, praktikují ubruskovou techniku, paličkují a já se ráda blýsknu patchworkovou dekou nebo polštářem,“ uzavírá Zuzana Kulichová. ☒

Metodičky (zleva) Eva Mrňáková a Zuzana Kulichová, mezi nimi Miloslava Cibulková z místní knihovny v Bohušovicích n. O. Foto © KFT.

Děti poslouchají čtení Renaty Štulcové. Foto archiv.

Noc s Andersenem

Tak jako v mnoha dalších českých i zahraničních knihovnách proběhla v noci ze 3. na 4. dubna Noc s Andersenem i v litoměřické knihovně.

„Na letošní pohádkovou Noc s Andersenem už jen vzpomínají na 840 místech střední Evropy, z toho ve 118 slovenských knižnicích a školách, ve 47 polských bibliotékách i na třech slovinských místech. Na vlastní kůži si jí letos užilo 28 239 dětí, pro něž program připravilo na 6811 dospělých organizátorů. Podtržením a sečtením dostáváme 35 050 účastníků,“ dočteme se na internetu. V termínu konání letošní Noci s Andersenem přitom Prahu navštívil nový americký pre-

zident, slovenským dětem do ní zase zasáhly prezidentské volby.

Litoměřické děti jsme přivítali v knihovně, která se po odchodu posledních čtenářů proměnila v čarodějnickou knihovnu. V úvodu si děti pomocí techniky savování vyrobily čarodějnická trička. Mezitím jim vzkázal zlý čaroděj, že nemá rád malé kouzelníky, že chce na světě kouzlit jen on sám, a proto na ně poslal baziliška. Prý že pouhým pohledem dokáže, aby děti zkameněly! Děti si musely

složit vzkaz, po němž se dozvěděly, že bazilišek na ně čeká v historických sklepeních u náměstí. Musely ho jít začarovat kouzelnými koulemi. Za odměnu jim přímo ve sklepe zahrálo Svátovo divadlo a vítězství nad baziliškem děti oslavily lampiónovým průvodem do parku u hvězdárny.

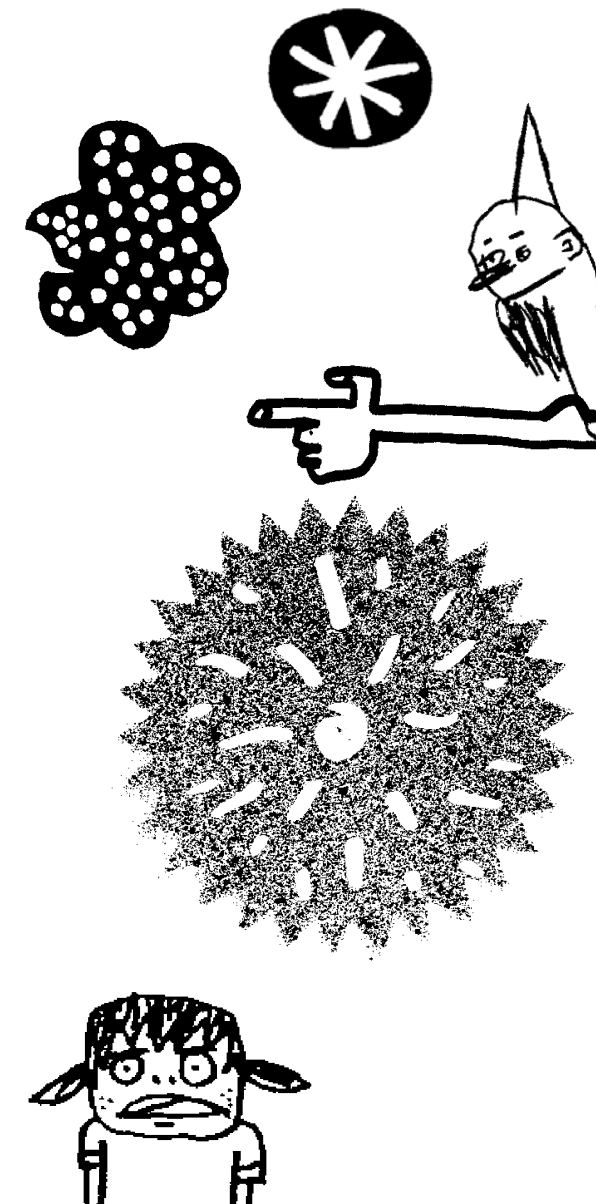
Ale ještě nevyhrály nad zlým čarodějem! Po návratu do knihovny na děti čekal kouzelnický mistr, který je naučil jednoduché kouzlo. Před půlnocí se děti vydaly hledat přísady na kouzelnický lektvar. Plnily při tom různé úkoly: poznávaly bylinky, vyráběly kouzelnické hůlky a přesně o půlnoci vařily kouzelný nápoj, s jehož pomocí nakonec zlého čaroděje zničily. Oslavily to hostinou a plesáním a na závěr jim po perném dni i noci do jejich usínání přečetly knihovnice pohádku.

Oáza plná fantazie a dobrodružství

Díky získanému grantu ministerstva kultury u nás dvakrát do měsíce hostíme sociálně znevýhodněné děti, pro které připravují zábavný i poučný program studentky Střední pedagogické školy J. H. Pestalozziho.

Naše knihovna je členem pracovní skupiny pro problematiku dětí, mládeže a rodiny komunitního plánování města Litoměřice. „Uvědomujeme si handicap dětí z dětských domovů a dalších zařízení náhradní rodinné péče, dětí, které nemají příležitost navštěvovat knihovnu a naučit se

využívat všech jejích služeb. Spolu se studentkami jsme se jim proto rozhodli poskytnout zázemí v pravidelných akcích,“ říká zástupkyně ředitele knihovny Zorka Čuchalová. ☒

Filmový cyklus Učitel a žák

Knihovna pro vás pořádá zajímavé autorské večery, v nichž zdaleka nejde jen o literaturu. Nový cyklus Učitel a žák představuje vedle špičkových současných českých režisérů a zároveň pedagogů FAMU i jejich studenty.

Na prvním, březnovém večeru se diváci setkali s mladou dokumentaristkou Šárkou Slezákovou (nar. 1978 v Děčíně), která je studentkou 4. ročníku pražské FAMU na katedře dokumentární tvorby v dílně Heleny Třeštíkové.

Šárka Slezáková pustila mj. ukázku z bakalářského filmu Oslovení vyvolení, ve kterém se věnovala úloze losu a sázek v našem životě. „Inspirací mi byl člověk, který žije v Děčíně. Seznámila jsem se s ním na jednom večírku, kam přinesl dvacet bas piva, všechna načal, vzal si s sebou domů víčka, a že si ráno přijde pro prázdné lahve... Živí se tím, že vyhrává. Příklad – společnost Bohemia vyhlásí soutěž, že v tom a tom balení chipsů můžete najít poukázku na automobil Škoda. On si spočítá, kolik těch balení musí koupit, a všechna je načíná

až do té doby, než se mu podaří najít výherní ústřížek. Nebo měl asi 120 simkaret a 80 mobilních telefonů a když šlo o to dovolat se v pořadí do nějaké soutěže, rozložil si telefony na stůl, na všechny vyfukal číslo a postupně volal, až vyhrál... Za dobu, co ho znám, vyhrál dva osobní automobily, osm skútrů a několik desítek tisíc korun. Začali jsme spolu natáčet, ale on si poměrně záhy uvědomil, že by mu po zhlédnutí filmu mohli lidi začít lézt do zelí.“

Poslední film Šárky Slezákové se jmenuje Sázky na život a je věnován problematice gamblerství. „Hlavním hrdinou je Petr Kohout z Mostu, který se už několikrát pokusil o sebevraždu, střídavě do své závislosti padal a zase se z ní dostával, zkrátka takové to klasické nahoru dolů. Předpokládala jsem tedy, že během

tří čtvrtě roku, co jsme měli natáčet, do toho spadne. Protože statistiky mluví jasně – abyste se vymanili ze závislosti, musíte se vyhýbat rizikovému prostředí. A skoro v každé ulici je dnes už několik heren nebo sázkových kanceláří. Stalo se, Petr do toho spadnul, a to za velmi dramatických okolností. Film měl úspěch v televizi, ale Petru Kohoutovi se nelíbil, podal na mě trestní oznámení a pak následovalo několikaměsíční utrpení, kdy mi střídavě volal on, jeho přítelkyně, nová přítelkyně... Nebyla jsem na to připravená, počínala jsem si chybně a tehdy mi byla velkou oporou právě Helena Třeštíková.“

První večer z cyklu Učitel a žák pokračoval v Kině Máj projekcí časosběrného dokumentu o herci a divadelním podnikateli Jakubovi Špalkovi Deset let v životě mladého muže, který natočila učitelka Šárky Slezákové Helena Třeštíková. Poprvé ho uvedla roku 1999. Autorka se bohužel uvedení filmu nemohla účastnit, jelikož byla na filmovém festivalu v Argentíně. „Vybrala jsem film Deset let v životě mladého muže, protože to byl první snímek, při jehož natáčení jsem Helenu Třeštíkovou osobně poznala a na němž jsem si uvědomila existenci časosběrné dokumentární koncepce,“ vysvětlila Šárka Slezáková. „Kromě toho asi nejdůsledněji ukazuje její osobní vztah k těm, které točí, vstupování do jejich životů. Film je deset let starý a ve své době znamenal možná to, co dnes Manželské etudy – i když šel jen v kinech. Čerstvou novinkou je, že teď, deset let od poslední klap-

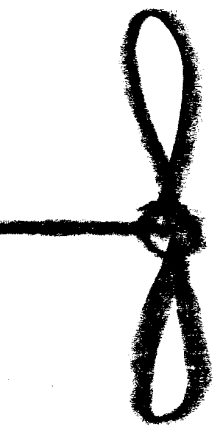
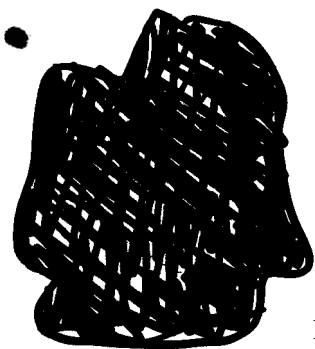
ky, začala Helena Jakuba Špalka točit znovu. Bude ho sledovat dalších pět let.“

Šárka Slezáková se časosběrnému dokumentu věnuje i z historické a teoretické perspektivy a postup Heleny Třeštíkové uvedla do souvislosti s jinými autory a koncepcemi: „Časosběrné dokumenty mají různé tváře. V jedněch se k těm, kteří jsou natáčeni, přistupuje jako k objektům a je dopředu přesně rozplánované, kdy se bude točit. Přístup Heleny Třeštíkové je točit v momentě, kdy se něco děje, přičemž výrazně zasahuje do osudu natáčených a naopak oni zasahují do jejího života. Většinou se de facto stali jejími přáteli.“

Cyklu Učitel a žák pořádá knihovna ve spolupráci s Kinem Máj a o. s. Kinoklub ostrov. V dubnu pokračoval s dokumentaristou a pedagogem Karlem Vachkem a jeho studenty. Reportáž z akce přineseme v dalším čísle bulletinu. ☒

Šárka Slezáková. Foto archiv ŠS.

Do 6. června knihovna hostí putovní výstavu komiksů Herozvěsti. Mezi vystavujícími je i litoměřický animátor Marek Rubec nebo pražský ilustrátor Jan Jiříček.

Na jaře u nás vystavovala také Kateřina Palešnicková (nar. 1983 v Ústí n. L.), která v současné době studuje jednooborovou výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Ve svých pracích autorka rozvíjí obsedantní představy spjaté s fenoménem sadomasochismu a pokouší se vymezit svůj postoj k projevům podvědomí a ke smrti. V osobních tématech přitom nechává rozeznat fantazii doplněnou lehkým sarkasmem. Kateřina Palešnicková má za sebou samostatné výstavy na filmovém festivalu v Merbolticích a v ústeckém Činoherním studiu v roce 2008.

Výstavu nazvanou Žena nic netuší uvedl vedoucí katedry výtvarné kultury, kde Kateřina studuje, Mgr. Martin Mrázik, Ph.D. Podle Mrázika je představené dílo „v dobrém slova smyslu spektakl, šťavnatý svým neklidným a zneklidňujícím výtvarným zpracováním a teatrální svou vizuální agresivitou.“ Kateřině Palešnickové jsme položili tři otázky.

Proč se vaše výstava jmenovala Žena nic netuší?

Nazvala jsem ji podle jednoho obrázku na kartonu: tlustý vzrušený muž visí na hácích – a jeho žena nic netuší.

Myslíte si, že je to v pořádku?

V pořádku by bylo, kdyby se jeho žena zapojila.

Praktikujete nebo praktikovala jste sadomasochismus?

Jsem sice ve své podstatě masochista, ale neprojevuje se to u mě ani tak ve fyzičnu – i když mě v sexuálním životě lákají otázky submisivity –, jako spíš v tom, že si vytvářím neúnosné podmínky k životu. A hlavně se sadomasochismem zabývám ve své tvorbě. Nicméně i na litoměřické výstavě jsem použila sadomasochistické výjevy k vyjádření určitých postojů, principů a spojila je s jistým typem dekorativnosti, abych tyto dvě polohy uvedla do kontrastu.

„Název Žena nic netuší nám může napovědět mnohé, ale naštěstí neřekne všechno. Naštěstí, neboť v absolutním odhalení by se již nejednalo o tvorbu, ale o arteterapii s psychoanalytickou ambicí diagnostikovat vše skryté i skrývané. Řekl bych, že Kateřinu Palešnickovou fascinuje svět vztahů, zejména ve své pudově erotizující poloze, kterou v kresbách vyjadřuje velmi vyhraněným vizuálním kódem, jenž osciluje na hraně bizarnosti a (sebe)zraňující provokace. Nejjednodušeji by se dalo říci, že ty kresby jsou výtvarné, ale ne krásné. Rozhod-

ně ne v tom romantizujícím smyslu, který mnohdy tak sedmilhavě popisuje skutečnost, a tím ji nepřipustně i neúnosně idealizuje a hlavně zbaběle zapleveluje. Kresby nejsou krasomilným a otupujícím show-popovým seriálem, ale vibrující energií archetypu vkloubeného hluboko do krve, kosti, obaleného navíc vazkým filmem tělních tekutin. Lze v nich, v jejich charakteru a způsobu zpracování, nalézt cosi podobného s románem Nicka Cavea A uzřela oslice anděla, čímž nechci říci, že jsou literární.“ ☒

— Martin Mrázik

Knihovničky

Bohušovice nad Ohří

„Nejsme hvězdy, ale knihovna slouží,“ říká Miloslava Cibulková, která od narození žije v Bohušovicích nad Ohří, kde už 40 let pracuje jako knihovnice. Nejdříve při zaměstnání – celá léta pracovala jako administrativní pracovnice v Bohušovické mlékárně –, nyní je v důchodu. Bohušovická knihovnička sídlí ve vestibulu obecního úřadu a pro veřejnost je otevřená v pondělí a ve středu od 16 do 18 hodin.

Pracujete v knihovně dlouho – byla za vás vždycky na tomto místě?

Kdepak, třikrát jsem se stěhovala. Původně byla na obecním úřadu tam, kde je dnes restaurace, pak v empírové budově na náměstí, tam je dnes bazar. Topilo se kamny, která to moc nevyhřála. Pak se knihovna stěhovala zase zpátky do budovy úřadu. Dali nás do poschodí, kde už se topilo ústředním topením.

Kdo půjčoval v Bohušovicích před vámi – a proč jste začala půjčovat vy?

Předtím dělal knihovníka pan Helcl, jeden čas můj třídní učitel, který nás učil matematiku. Dvakrát prodělal zápal plic, a potom už knihovníka dělat nechtěl. Kdysi, když jsem chodila na měšťanku, jsem s dvěma spolužáky pomáhala paní učitelce ve školní knihovničce. Brali jsme to asi tak, abychom si u paní Soumarové udělali vočko, a taky tak, že jsme mohli jít

večer ven, protože se půjčovalo ve večerních hodinách. V povědomí obce jsem tudíž asi zůstala jako ta, která umí půjčovat knížky. Když jsem pak byla vyzvána, abych to vzala po panu Helclovi, byla jsem postavená před hromadu knížek. A tak jsem nejdříve jen balila, balila a balila. Pak jsem začala půjčovat podle starého lístkového systému.

Dnes ale půjčujete s pomocí automatického systému – databáze knih není uložena na evidenčních kartách, ale v počítači...

Všechny knížky se kvůli tomu zase stěhovaly – musely do Litoměřic, kde je metodicky jednotně zabalily a přidělily jim čísla. Ze zastaralé knihovny, která půjčovala knihy obalené papírem, se tedy nakonec vyklubala slušná knihovna s počítačem a internetem. Neříkám, že jsme hvězdy, ale knihovna slouží. Výpomoc z městského úřadu je slušná. Když něco potřebuji, vypoudu mi vstříc.

Komunikujete s litoměřickou knihovnou?

Ano – např. když nějakou literaturu potřebují bohušovičtí študáci, kteří studují v Ústí. Výměnné soubory беру nepravidelně, protože jsem měla potíže dát všechny knihy zase po čtvrtroce dohromady. Metodicky z Litoměřic, paní Kulichová a Mrňáková, sem dvakrát ročně jezdí na pravidelné metodické návštěvy.

Pořádá bohušovická knihovna nějaké akce pro dětské čtenáře?

Nedávno jsme tu měli Noc s Andersenem, kterou ve škole pro žáky 3. třídy pořádá pan učitel Kožíšek. Pan Kubík měl širák jako Andersen, děti malovaly, zpívaly, hrály vybíjenou, a pak ve škole přespaly. Já jsem jim v knihovně četla Ferdu Mravence od Sekory.

Jaké knihy máte ráda vy sama?

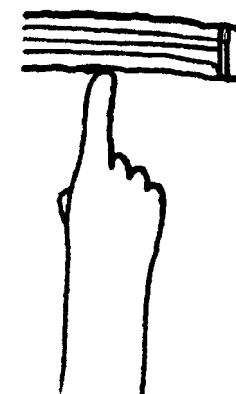
Historické. Chodila jsem na měšťanku za války a měli jsme učitelku, která byla poplatná době. Navíc kulhala a nemohla s námi cvičit, takže němčinu jsme se učili i o tělocvik. Němcky tedy umím docela dobře, ale byla jsem ochuzená o dějepis.

Co jste četla naposledy?

Půjčila jsem si knihu Josefa Janáčka Valdštejn a jeho doba. Nemůžu ji pořád dočíst, je to takhle silná bichle! Ale jestli to nedočtu, nebudu celá! Pro knihovnu jsem objednala časopis Živá historie, kterým ráda listuji. Určitě bude užitečný i pro mládež. ☒

BOHUŠOVICE

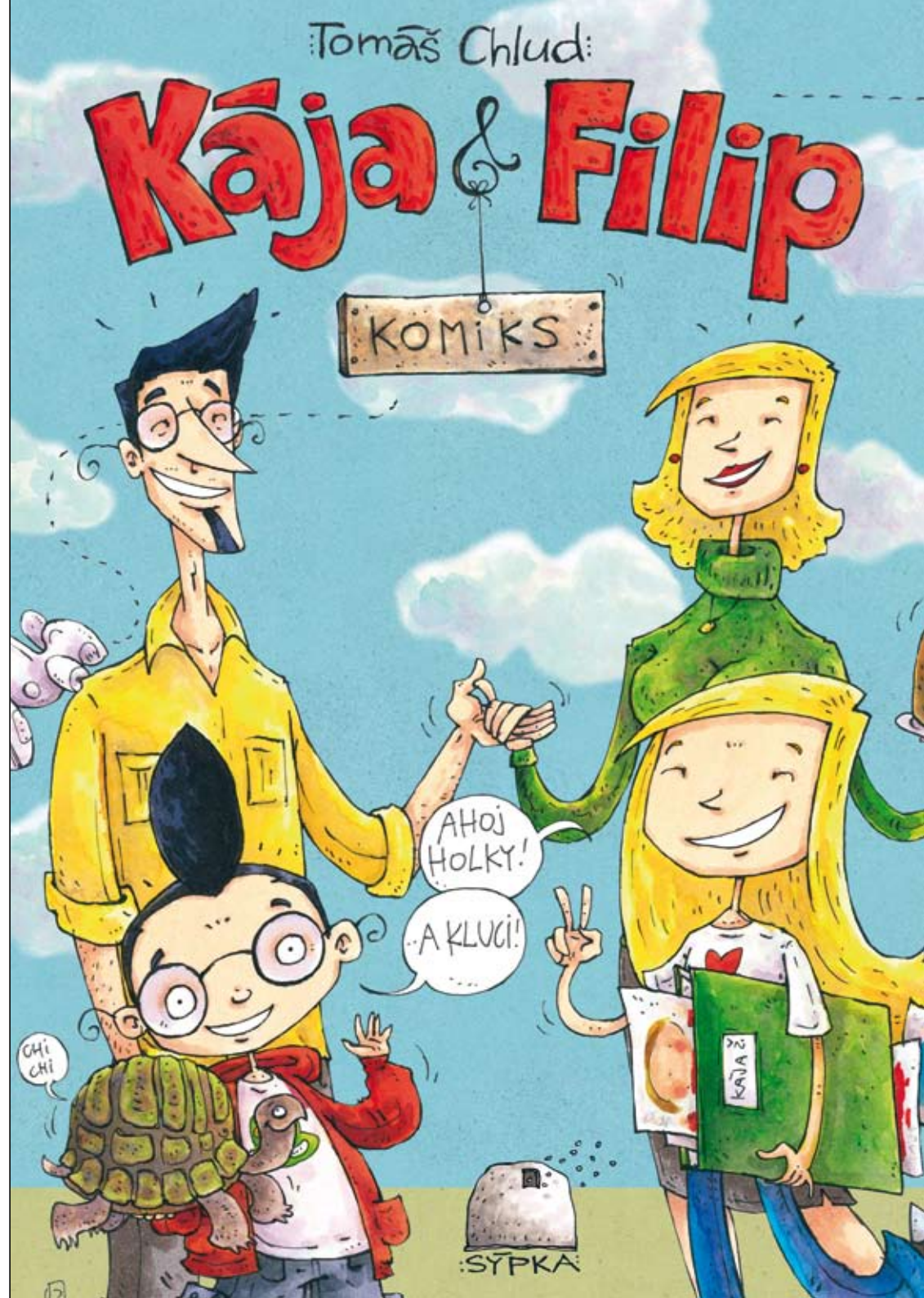

Kája a Filip

Přinášíme vám ukázkou z komiksů mladého, ale výrazného autora Tomáše Chluda (nar. 1976) Kája a Filip. Chludovy příběhy vycházely v letech 2007–08 v dětském časopisu Země pohádek a dočkaly se i samostatného vydání v nakladatelství Sýpka.

Přes dvě desítky příhod sourozenců Žabičkových vynikají svou současností, civilností a nepřítomností nadpřirozených prvků. O čem všem se děti dočtou? Např. o tom, jak Kája na maškarním plese chytí zloděje, nebo jak při závodě donese zraněného Filipa do cíle na zádech. Filip zase svojí rozmrzelé sestře tajně vyrábí valentýnky, řeší spletitý detektivní případ s tajemně mizejícím jogurtem a dokonce se stane opravdickým superhrdinou. Společně pak Kája a Filip dokážou přichystat neobvyklý vánoční stromek i s velmi speciálním kaprem, kreativně vymalují celý byt nebo zachrání ježečka před zimou, a dokonce z vlastního kapesného adoptují na dálku brášku v Africe a rozhodně se nesmíří s případem šikany jejich kamaráda.

Tomáše Chluda znají nejen čtenáři Země pohádek, ale i Mateřídoušky, Sluníčka nebo Čtyřlístku. Podle scénářů Denisy Kirschnerové nakreslil komiksovou sbírku Šmankote se Spejblem a Hurvínkem. Dospělí zase vídají jeho komiksy v Deníku. ☒

Litoměřický rodák editorem Mnohostí

Nové samizdatové noviny Mnohosti začal vydávat Pavel Magda Pražák, absolvent Fakulty výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně a kurátor internetové galerie Magda (www.galeriemagda.cz), který se narodil roku 1978 v Litoměřicích a z moravské metropole, kde pracuje a žije, se sem občas vrací.

Mnohosti mají vycházet jednou za čtvrtletí. První číslo Magda vysázel pomocí programu Scribus v operačním systému Linux Fedora. Stránky klasického novinového formátu A3 zaplnil texty členěnými do čtyř sloupků a harmonicky je doplnil o černobílé reprodukce svých akvarelů. Tiskl offsetem a náklady na tisk hradil sám. Okruh publikujících v prvním čísle se profiluje z řad Magdových známých a přátel. Kromě samotných textů obsahují noviny i „nesoutěž“ o sklenici medu. Šíří se od člověka k člověku.

„Má představa byla, že půjde o prostor pro setkávání myšlenek. Nechtěl jsem zadávat žádné téma nebo snad určovat rubriky,“ prozradil Magda svůj ediční záměr. „Nechtěl jsem tvořit rubriku tvoje myšlenka, říkal jsem lidem, které jsem oslovil s prosbou o příspěvek. Byl jsem třeba v Litoměřicích na návštěvě u publicistky Ivy Prudičové (minule jsme otiskli úryvek z autorčiny knihy Jen pár obyčejných týdnů, pozn. red.), která mi ukazovala ženské časopisy, do nichž píše. Vyprávěla mi, jak do

Umělec, kurátor internetové galerie Magda a editor novin Mnohosti Pavel Magda Pražák.
Foto archiv PMP

nich musí psát na určitá témata nebo pro určitý okruh čtenářů. Vedle toho vyprávěla o věcech ze svého života, které zaměstnávají její mysl, o kterých přemýšlí. Tak jsem jí řekl – jestli to jsou tvoje aktuální myšlenky, napiš je do Mnohostí!“ prozradil Magda. „Nedá se říct, že do tohoto kontextu zapadají všechny příspěvky v prvním čísle, ale jako celek noviny v tomto duchu fungují nebo k němu alespoň směřují,“ dodal editor Mnohostí. ☒

Noviny Mnohosti můžete najít mezi časopisy na naučném oddělení.

Magnesia Litera

Náš recenzent Bookowski zavítal na slavnostní předávání výročních cen Magnesie Litery. Přinášíme vám jeho reportáž.

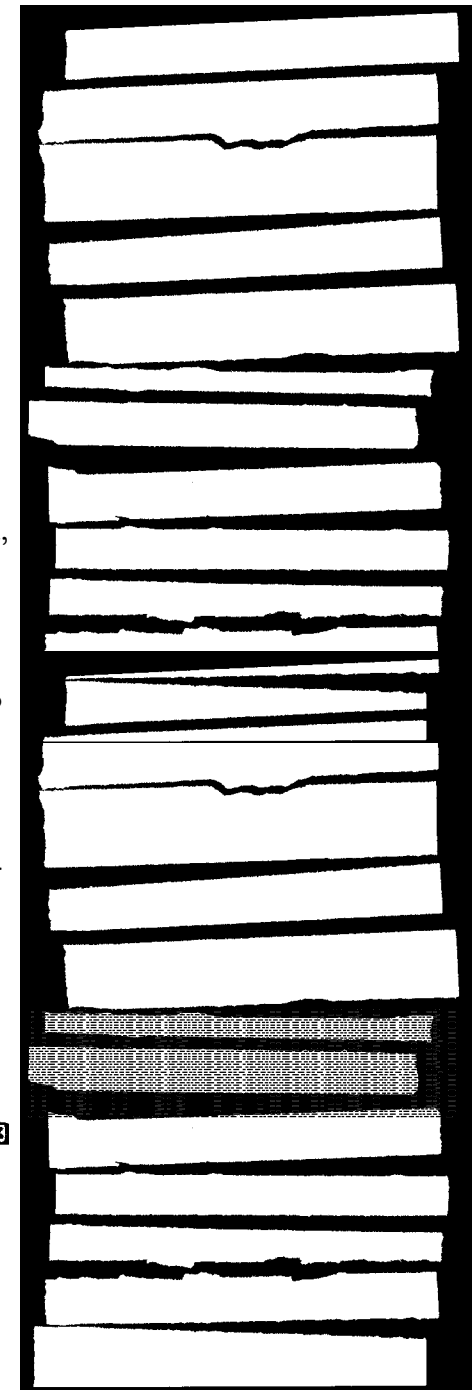
Při osmém předávání výročních literárních cen Magnesia Litera 2009 se knihou minulého roku, slovy moderátorky večera Ani Geislerové „knihou ze všech knih nejknižovatější“, stala básnická sbírka Bohumily Grögerové Rukopis (Pavel Mervart), který vyhrál i Literu v kategorii poezie. Spisovatelka a překladatelka, která si v sobotu 18. dubna spolu s Pavlem Šrutem vysloužila největší potlesk přítomných, na jevišti Stavovského divadla řekla, že „nepíše poezii, ale různě členěné texty. Víc nic“ a poděkovala Viole Fischerové, „protože ta do mě drcla a řekla – prosím tě, piš. I když jsi skoro slepá, musíš psát. Dyť nejde jen tak chodit a vařit.“ Bohumila Grögerová s přirozenou skromností a elegancí k ocenění ještě dodala: „Já nevím, zač to je, to je mi absolutně nejasné. Dokonce mně řekli, že v Domě umění v Brně udělají instalaci původního rukopisu jako výstavu. Tak to jsem na to zvědavá.“

Knihy do soutěže Magnesia Litera, kterou pořádalo sdružení Litera v čele

s publicistou Pavlem Mandysem, nominovalo a o vítězích jednotlivých kategorií rozhodovalo několik porot sestavených z kritiků a odborníků zaštitěných Svazem českých knihkupců a nakladatelů, Obcí překladatelů, Akademií věd ČR, PEN klubem a Českou sekci IBBY (International Board on Books for Young People). Za jednotlivé poroty na slavnostním večeru vystoupila šéfredaktorka kulturní revue A2 Libuše Bělunková, která krátce představila i novou petici Za Česko kulturní (www.zaceskokulturni.cz). V reakci na to se Aně Geislerové povedl vtíp: „Budete jí moct podepsat v naší cukrárně, kde máme denně čerstvé petice“. Moderátorka šťouchla do vosího hnízda české kulturní politiky i jízlivým komentářem faktu, že na Literu nepřijal pozvání ministr kultury ani jeho náměstek, a rýpla si i do pražského primátora Pavla Béma, kterého zastupovala náměstkyně pro školství, vzdělávání a volný čas Marie Kousalíková z magistrátu: „Nemá snad primátor

rád literaturu? On nechtěl knihovnu (míněna Kaplického „Chobotnice“ – pozn. red.) a teď nepřišel ani sem...“ „On chtěl přijít, ale je na dovolené,“ reagovala Kousalíková. „Tak to je pádný důvod,“ glosovala Geislerová.

Řízný rytmus dodávaly večeru předtočené filmové klipy doprovázené akční, „bondovskou“ hudbou s profily nominovaných autorů a jejich knih. Intermezza mezi předáváním Liter v jednotlivých kategoriích vyplňovaly hrané dialogy senilního spisovatele, „morálního giganta“ Hermanna Schlechtfreunda, a vlezlého začínajícího literáta Jožky Lipnika, tedy postav pocházejících původně z komiksu Monstrkabaret Freda Brunolda autorů Džiana Babana a Vojtěcha Maška (v minulém čísle našeho bulletinu jsme otiskli ukázkou z jiného komiksu těchto autorů, Pandemonia). Scénky byly připraveny přímo pro Magnesii Literu – pánové tedy mluvili o psaní románů, předávání literárních cen a hlavně o jejich odmítání („vo tom, proč, ať se dohadujou Češi“). Mystifikační poetika Babana a Maška pronikla i do předtočených profilů a projevu moderátorky, která citovala ze Schlechtfreundova zásadního díla Poetika nesmyslu. Záznam z večera vysílala Česká televize v neděli 19. dubna. ☒

Magnesia Litera 2008

Bohumila Grögerová,
Rukopis
(Pavel Mervart)

Litera za nakladatelský čin

Spisy Františka Langera
(Akropolis spolu s Divadelním ústavem a Kvartou)

Litera za naučnou literaturu

Josef Vojvodík
Povrch, skrytost, ambivalence. Manýrismus, baroko a (česká) avantgarda
(Argo)

Litera za objev roku pro autory knižních prvotin

Pavel Göbl
Tichý společník
(Dauphin)

Litera za překlad

Ester Sládková a Dana Gálová
Sándor Márai, Deníky 1. a 2.
(Academia)

Litera za knihu pro děti a mládež

Pavel Šrut a Galina Miklínová
Lichožrouti
(Paseka)

Litera za prózu

Martin Ryšavý
Cesty na Sibiř 1. a 2.
(Revolver Revue)

Litera za publicistiku

Radka Denemarková
Smrt nebudeš se báti aneb Příběh Petra Lébla
(Host)

Cena čtenářů Kanzelsberger

Jiří Šimon in memoriam
Ukradený domov
(Knižní klub)

Litera za přínos české literatuře

Vladimír Forst, Jiří Opelík a Luboš Merhaut,
Lexikon české literatury IV.
(Academia)

Hlasujte o knihu vašeho srdce!

Zábavný televizní program České televize 4. dubna odstartoval celonárodní anketu o nejoblíbenější knihu českých čtenářů nazvanou Kniha mého srdce.

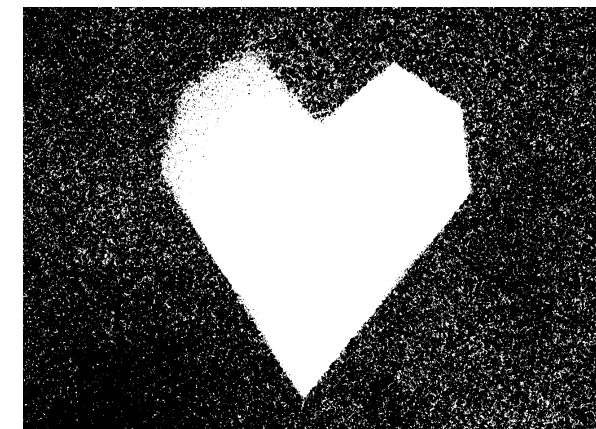
Česká televize zakoupila licenci pořadu BBC The Big Read, který si kladl za cíl podnítit národ ke čtení, ale také k diskusi o knihách a chtěl najít nejoblíbenější knihu země. Byl uveden roku 2003 a jeho model přejalo o rok později i Das Grosse Lesen v Německu. ČT Knihou mého srdce navazuje také na předchozí velké zábavné ankety Největší Čech či Hvězda mého srdce.

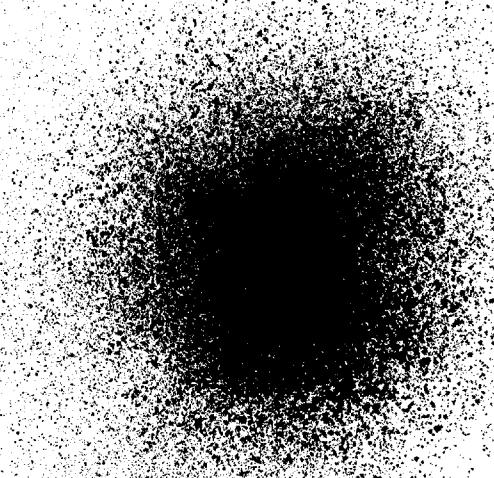
Jedna velká anketa o nejoblíbenější knihu českých čtenářů nazvaná Moje kniha u nás proběhla už v roce 2004. Tehdy se organizujícím knihovníkům podpora veřejnoprávní televize nepodařilo získat, byť na pořad BBC přímo navazovali. S pomocí internetu a anketních lístků a podporou knihoven, škol a knihkupectví tehdy získali přes 90 000 hlasů, aby zjistili, že „náš obecný čtenářský vkus není výrazně jiný než v ostatních zemích, ať už si o něm myslíme cokoliv“.

Po pořadech, které následovaly po pět sobot, bylo ve druhém kole hlasování vybráno 12 titulů, o nichž momentálně v ČT natáčí krátké dokumenty. Na podzim bude ve velkém finále zvolen definitivní vítěz. Přesná pravidla hlasování jsou pověšena na internetových stránkách

ČT (<http://www.ceskatelevize.cz/program/10214215895.html>). Web ČT zajišťuje celý projekt, nejen jeho televizní podobu. Lze si tu doplňovat informace, účastnit se literárních kvízů a jiných soutěží, diskutovat a sdružovat se.

Na televizním projektu Kniha mého srdce kooperují i české knihovny. Jejich úlohou je propagovat akci a distribuovat hlasovací kupony. Také své vlastní aktivity na podporu četby propojují bibliotéky s televizními a rozhlasovými pořady (např. dubnová Noc s Andersenem, o níž píšeme na jiném místě bulletinu). Ředitel Svazu knihovníků a informačních pracovníků Vít Richter vysvětlil, proč se knihovny na akci České televize podílejí: „Jsme společností, která stále více preferuje pohyblivé a ozvučené obrázky. Řada průzkumů naznačuje, že mladí lidé, zejména děti, mají stále větší problém s něčím tak základním, jako je četba. Neumět číst ale do budoucna znamená neschopnost učit se a to je pro společnost, která sama sebe označuje jako společnost znalostí, velmi nebezpečné.“

Hynek vám na úvod pravidelné literární přílohy přináší reportáž z litoměřického kola originální soutěže Literární superstar, kterou na jaře pořádal labskoústecký studentský časopis H_aluze, a zároveň příspěvky soutěžících, kteří se tohoto klání zúčastnili.

Dalšími texty přispěli autoři, kteří vystoupili na zimních a jarních autorských večerech: Oldřich Janota, Tomáš Veselý a Jaromír Typlt. Na závěr si přečtete „poudačku“ a zároveň netradiční pozvánku na jeden letní festival Pawla Geberta Króhy a dvě glosy Antonie Edrové ze zinu Neposlušná ovce.

Literární superstar

11. března v knihovně proběhlo litoměřické kolo severočeské literární soutěže pořádané labskoústeckým studentským časopisem H_aluze a šéfredaktorkou literární revue Pandora Kateřinou Toškovou

„Píšeš básně nebo prózu? Ale ještě jsi nikde nepublikoval/a? Chceš si vyzkoušet, zda zvládáš svou trému? Chceš zjistit, zda je v Tobě trocha talentu? Chceš ostatní pobavit? Tak neváhej a přihlas se!“ vyzývali pořadatelé soutěže. Litoměřického kola se zúčastnil básnický matador Jiří Ošlejšek, dále Václav Steinbach, Jan Podrábský a Jaroslav Balvín. V porotě byli redaktori a redaktorka H_aluze a litoměřický pedagog a umělec Ivo Vodička.

Jiří Ošlejšek (nar. 1940)

Jiří Ošlejšek, který své básně recituje zásadně spatra, ukázal na mapě knihovny, které mají ve fondu jeho sbírky.

Virus homo

Najdete v kosmu černou díru,
umíte si ji vůbec představit?
Země je buňka ve vesmíru,
množí se na ní homo, parazit.
Co si to homo o sobě myslí,
že on je tady pánem?
Kořistí, činy své nepromyslí,
brzy s ním bude ámen.

Šíří se virus homo sapiens,
snaží se přírodu porazit.
Je to náhoda, nebo precedens?
S orgánem zemře i parazit.

Miliardy let točí se svět,
krátký je na Zemi vývoj života.
Člověk tu žije pár tisíc let.
Možná mu zbývá poslední minuta.

Tomáš Čada Přednes je precizně zvládnutý a je evidentní, že své texty znáte i z paměti. Líbí se mi kritická nota: i když jsou vaše básně pamfletem, pořád je to zábava. Kritika je pádná a vtípná, což je u satiry důležité; pak není nutná extrémně vybroušená forma. Nabízí se porovnání s epigramy K. H. Borovského.

Michala Uhlířová Obdivuju vaši paměť! Já si nedokážu zapamatovat jedinou básničku, natož všechny jako vy. Dokázala bych si vás představit v politice.

Tomáš Suk Vždyť pán politik je!

Jiří Ošlejšek Mě vyhodili! V devadesátých letech jsem zakládal Stranu zelených, v níž si ale přivlastnili moc kariéristi. Proto jsem tak nabroušenej!

Ivo Vodička Já jsem se z toho až opotil! Typ básnictví, který provozujete, je úplně proti mé srsti, to je jako když mě někdo dere kartáčem. Vy jste v jádru aktivista, verše jsou v rozpětí od Písní kosmických Jana Nerudy přes budovatelská 50. léta až po Dikobraz 70. let. Mnoho řečí, ale žádný účinek. Možná, že se publikum pobaví, ale tím to končí. Poezie by měla mít větší dosah.

Jiří Ošlejšek Já píšu básně jenom dva roky! Jsem pokrývač, mě k tomu donutila situace. Jsou to básně zoufalce, který začal psát verše, protože články mu nikdo nechtěl tisknout. Víím, že nejsem sečtělý, ale mám odvalu říct, co si myslím, i když bych měl dostat přes hubu.

Ivo Vodička Ale co se týče poezie, jste někde o sto let zpátky.

Jan Podrábský (a.k.a. Melan Cholycz Podřipský, nar. 1977)

Pocit nejistoty

Tak jsem opět bez práce a stojím tady frontu,
včera na sociálce potkal jsem i Frantu.
Ten si mi hned stěžoval, jak kolikrát až do noci
pro svého šéfa pracoval, jen do té hloupé nemoci.

Najednou mu prostě chruplo v zádech a pár týdnů marodil,
šéf si našel náhradu a Františka vyhodil.

Řekl jsem mu: „Kamaráde, moc se netrap tímhle bolem,
taková je dneska doba, rozhlédni se jenom kolem.

Nejsme sami, koho od revoluce až dosud
postihl podobný osud.

Už jsem opět bez práce a svědíl mě v pravém háku
jenom při té myšlence, že stojím v řadě na pracáku.

Jako kluk jsem stával s mámou frontu na banány, na maso,
dneska sháním zaměstnání a náladu mám na laso.

Proč hned myslet na nejhorší a na život bráti lano?

Zase přijdou lepší časy, Evropě jsme řekli ANO!

Za dva platy nový auto, dovolená za mořem,
ženy budou samý zlato, uheráky v komoře.

Děti budou študýrovat všude možné po světě

a děkovat nám, svým předkům, že jsme uvěřili osvětě.

Ale co když jsme se pomýlili? Co když měli jsme říct NE!?

Mám strach, aby jednou v téhle frontě nestáli moji vnuci vedle mě
a aby mi nevyčetli: „Ty náš dědo, ach ó já,
Evropě jste řekli ano a dostali nás do hnoje!“

Jan Podrábský Zrovna jsem se stal nezaměstnaným, takže jsem v kritické notě navázal na pana kolegu Ošlejška. I když nemám takovou paměť jako on a musím částečně číst. To je jeden druh toho, co takhle občas složím. Pak mám takové pro zasmání jako Hodná teta Tetanovka. Občas ale na člověka přijdou i chmurnější chvíle... A před nedávnem byly Vánoce. Ale on je ten rok tak krátký, že budou vlastně zase za chvíli... „Někde za zbytečnosti utrácení miliony korun, dolarů či lir / a miliony jiných si tajně přeje, aby jim někdo pod stromček dal konečně mír“...

Tomáš Suk Dost! Už jsem si asi udělal obrázek o poetice tohoto kraje... Už jen proto, že znám Mnoháčka Zgublačenka. Furt je to o tom prát tam ty rýmy...

Tomáš Čada Je to takové kolovrátkovité. Takové la la la / la la la.

Ivo Vodička Já v tom taky slyším písničky. Vaším veršům by slušel kytařista s jednoduchým doprovodem. Připomínáte mi Ivo Jahelku, a to i intonací. Pana Ošlejška by zase mohla doprovázet nějaká dechovka.

Václav Steinbach (nar. 1953)

Kolotoč

Proč je to proč
že život je jak kolotoč.
Ksichtíky lidí kolem letí,
nezajímá mě víc než osud mých dětí.
Jestli něco urvu pro sebe,
pošlu dopis do nebe
řádně ofrankovaný.

Že byli jsme tu my,
co už nechtěli jsme moc,
a přesto nám nejvyšší přítel přišel na pomoc.

Už sis to vyžral,
je čas, abys sbíral.

Cit

A cítíš to, co já?
To je ten pravej pocit,
to je ten člověk,
se kterým bych chtěl žít.
Dík za to, že existuješ.

Když láska změní se v cit,
když dva nemůžou bez sebe být,
pak je to bláznivý vztah,
kdy dva žijou jak ve snách.

Nechte je být,
dneska je to vzácný cit.
který je třeba ochránit.

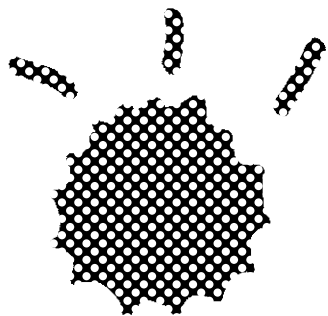
Tomáš Suk Váš unylý přednes i s tím povzdechováním mi k těm melancholickým textům přesně sedl. I to, že jste se prostě vypsal, netlačil to násil-

ně do veršů. Neříkám, že je to dobrá poezie: je to poezie pro vás.

Michala Uhlířová Líbilo se mi, že to máte prožité.

Tomáš Čada Poměrně jste mě utlumil. Ale váš verbální projev dal té poezii skutečně hloubku, kterou by při čtení z papíru neměla.

Ivo Vodička Slyšel jsem v tom šanson. Pokud máte v šuplíku ještě něco takového, určité by stálo za to vydat to ve sbírce.

Jaroslav Balvín (nar. 1981)

Jaroslav Balvín Dobrý den, já vystupuji poprvé a asi budu mít trému.

Tomáš Suk Nebojte se. Rozhlédněte se a navažte s někým oční kontakt. Ale ne s panem Ošlejškem, ten má takovou hnusnou zelenou mikinu...

Mácha: Deníky

Ráno odjíždím z Prahy do Roudnice. Je poledne, mám hlad a chci se najíst. Ve dvou hospodách je plno. Ve třetí mi na projekčním plátně nad hlavou běží porno. Ve dvě odpoledne... Vystojím frontu na grilované stehýnko v bistru.

„To nemáme, podívejte, já to škrtla,“ ukáže prodavačka na zelenou tabuli, kde mají napsané hotovky.

Zaostřím. Vprostředku nápisu „Kučerčí stehno“ je neznatelná šmouha. Kašlu na jídlo! Doma si otevřu víno, sbalím si a jedu do Litoměřic, kde se pokouším poněkolkáté získat nějaké jídlo.

„Zekdy sou?“ dívám se nedůvěřivě na chlebičky s rozházenou oblohou v samoobsluze.

„Já nevím,“ gebí se prodavačka jak tele.

Odcházím zase bez jídla. Na hornáku cvičí fetišák se dvěma napuštěnými stříkačkami tai či... Nevěřicně ho sleduju zpovzdálí. Mám už snad z hladu halucinace? Vlak má zpoždění, v nádražce si objednáme malé pivo. Dostanu velké. Já toužím po kraji až mílo!

V Zahrádkách navazuju na nit červené Máchovy stezky. V obchůdku

s cukrovinkami v malé osadě Borek si kupuju sušenky. U pultu se s panákem v ruce kymácí opilý chlápek, který se mě neartikulovaně ptá: „Ty tadýý... brou, brouzdááš po kraji?“

„Ano, brousím po kraji.“

„A jak se ti líbííí... V tom našem krás – krásném kraji?“

„Moc, děkuju za optání.“

Dojdu do Jestřebí, kam mě Mácha nalákal popisem zdejší tvrže podobné korábu. Před výstupem na zříceninu, která se překvapivě tyčí přímo v obci, se chci posilnit v hospodě. Jedna obsluhující sedí a popíjí s hosty, druhá pomalu točí pivo u pultu, pohazuje copem a hází okem po každém druhém. Sednu si, čekám a dívám se ven z okna. Snědosvětlé oko mé s nevýslovnou touhou za zapadajícím sluncem hledí. Můj duch bloudí daleko po plamenné obloze, dále nežli bledá chodívá luna, dále nežli slunce zlatoskvoucí znamená cestu; tam, kde myriády hvězd u věčného souzvuku vkolo Síría krouží plamenného, tam bloudí duch můj, hledaje svět Ideálů mých. Již již vstoupiti bych chtěl v byt Ideálů svých, a vždy hlasný hovor zde shromážděných hostů i hlučné řinkání sklenic vyprázdňených vyplaší dále světy oné a přiková ducha roztouženého, přivábí jej z daleké poutě, nanovo k pouhé, láskyplné zemi.

„Jaký si dáte pivo?“ zeptá se mě nepřijemným tónem jedna z číšnic, která se konečně uráčila zvednout.

„Máte becherovku?“

„Asi jo,“ zaskočil jsem ji.

„Tak jednu chlapeckou a malou desítku!“

Tomáš Suk Vy vůbec nepracujete s mikou obličej. Působíte na mě strašně staticky, a to i v osobním kontaktu. Člověk nepozná, co si myslíte o tom druhém; jestli třeba to, že je blbec – a nepoznal jsem to ani při tom čtení. *Tomáš Čada* Líbilo se mi, že máte podchycené reálie a odpozorovanou přirozenou mluvu. Rozhovory jsou funkční a živé – úplně vidím, jak to někde někdo vykládá. Problém je ale v přechodech z vnitřního vyprávění a komentáře hrdiny, které jsou ve spisovné češtině, do hovorové češtiny v dialozích. Jestli by se to nemělo držet jen jednoho stylu? Budto to psát celé spisovně, nebo jen nespisovně; vždyť kdo přemýšlí ve vytříbené češtině?

Ivo Vodička Já!

Tomáš Čada Já přemýšlím v obrazech.

Tomáš Suk Pokud přemýšlí!

Jiří Ošlejšek Můžu k tomu něco dodat? Ono se říká, vidět Neapol a zemřít. A já říkám – radši chcípnout, než vidět Neapol!

V Literární superstar se volili vítěz publika a vítěz poroty. Cenu poroty vyhrál Jaroslav Balvín. Cenu diváků získal Václav Steinbach za své milostné básně. Ve finále severočeské Literární superstar, které se konalo na konci března v Ústí nad Labem, Balvín naprosto propadl – skončil s nula bodů poslední. Steinbach pak spolu s několika dalšími autory zaujal třetí místo. Celkově Literární superstar vyhrála mladá prozaička Kateřina Mrkáčková (15) z Mostu. ☒

Jaromír Typl

Až Tě

Rozetnout to ve chvíli, kdy se to spojí.

Past dlouho dělá, jako že nic.

Před zamčenými dveřmi mě kdosi vyhlížel, ale o tom jsem nemohl vědět. Bylo mi jedno, jak pozdě dojdu. A nevyznal jsem se v ničem, každou chvíli jsem se zastavoval, silnice byla v tu noční hodinu už prázdná a klikatila se dost na to, abych ztrácel ponětí, odkud se co vynořilo. Najednou jsem si něco říkal pořád dokola a znělo to jako vyzrazení, od první chvíle uzavřené a jasné. Předznamenávající. Ale možná, že se to takhle spojilo jen náhodou a měl jsem to co nejrychleji zapomenout. Tak jako tak – past. Doteď vím, jak to jde za sebou.

Jedno tajemství zní: Spustit.

Druhé: Zadržet.

Třetí: Nevynechat.

Čtvrté: Že není.

Příšerné šablony: ruka ruku myje.

Tak jako tak – past. Vždyť zmizíš, jen co tlesknu. Tak jako tak – past.

Když jsem ji poprosil o nůžky, jako vždy to se svou ochotou a úslužností přehnal a přinesla mi místo jedné hned dvojce. Při přebírání mi jedny upadly a bodly mě do palce u pravé nohy. Ty nůžky byly oboje úplně stejné. Jediný důvod, proč přinést dvojce, byl právě ten, aby jedny spadly a bodly mě.

Říká past – „jsem na tebe napjatá“ nebo „jsem napjatá, kdo přijde“ ?

Ani nevidět, že se nedívám.

Ani v poslední chvíli, vždyť co by to už bylo, než poslední chvíle, když není nutný vidět už vůbec nic, jak je to najednou příšerně blízko a obrovitý, rychlý, nastražený na mě. Tuším hrůznou přesnost toho, co má přijít. Zatím bez hnutí. Vše ztrnulo. Ze všech nesčetných pohybů, co se kdy kolem mě mihly, teď zůstalo jen tohle vyčkávání. Osudné. Nezapuditelné. Kamkoliv se ohlédnu.

(z nedokončeného cestopisu)

Tepe mě zvou co potom.

Tepe mě zvou
co potom.

Tepe co potom.
mě zvou

„Až do této chvíle se o to nikdo nezajímal. Jste první.“
To hodilo stín.

Obrys chlupu v lampě
Lesk pružin
Pudové zaprašnění

„Až sklapnou všechny pasti, skončí svět“ – tohle jestli se ti někdo chystá hustit do hlavy, na nic už nečekej! Nikde od něj není dost daleko. Snad teprve tam, kde ti hlas zazní tak blízko za krkem, že se po něm samým překvapením i otočíš:
„Čtyři světové strany? A dokdy?“

Největší past je vymezit si prostor pro past.

Kde je dokonalost — jestli v pasti, která chytila a tím se konečně uzavřel kruh, nebo v pasti, která nastražena čeká... Promiň, ale do toho se nenechám zavléct. Tenhle spor trvá staletí a nemá řešení, a co je nejhorší, ty dokonce ještě ani netušíš, že v něm stojíš na nějaké straně. Nejlepší nemyslet si o tom nic. Ale téhle výhody ses už zbavil, když jsi začal rozhlašovat, že — světe div se! — pasti o nás vlastně nestojí, že my sami se jim vnucujeme, sami kolem nich pořád obcházíme a zkoušíme, jestli snad nepovolíme... jestli přece jen...

Že není: to tě nezarází?

Spousta z nás se tím zvažla. Zalila, ztuhla, ztěžkla, zapadla. Vyhledej další slovo. Zavalila. Předchozí čtyři škrti.

Záviš: „Pastím na obtíž!“

Sbor: „Tím tíž!... Tím tíž!“

Záviš se hroučí. Sbor odhazuje šedivé pláště a proměňuje se v pruh modré oblohy.
(Potlesk.)

Past si samozřejmě úplně vystačí s tím, že je nastražena. Vnímá svoji dokonalost, a opravdu není nejmenší důvod, proč by o ni měla přijít jen kvůli nám. Nemysli, ani mně se to nevyhnulo, taky jsem si jednu dobu začal zoufat nad tím, že pasti nás odepsaly – že se u nich už nechytáme. Ale jedno tajemství

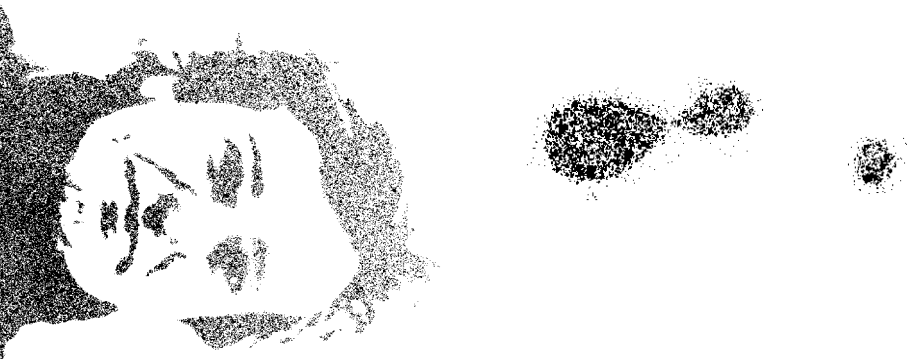
zní: Spustit. A teprve potom: Zadržet. Chci vidět toho, kdo to dokázal. Protože tam, kde ty bys rád skončil, to ještě ani nezačíná.

Past není převaha. Past je převážná část.

Okamžitý zúžení.

SK L A P N I !

(Závěrečná část z knihy že ne zas až, která vyšla v roce 2003 s grafikami Jana Měřičky v nakladatelství Host)

Básník, prozaik, publicista, editor a kurátor *Jaromír Typlt* (nar. 1973, Jilemnice) žil od dětství v Nové Pace. Vystudoval český jazyk a filosofii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Od r. 1997 žije v Liberci. V l. 1997–99 vykonal civilní službu v o. s. pro péči o duševně nemocné Fokus Myklub, což probudilo jeho zájem o umění art brut. V l. 2000–08 pracoval jako dramaturg Malé výstavní síně v Liberci, od r. 2008 je kurátorem Galerie U Rytíře. V l. 2006–08 vedl studentské divadlo poezie Mimo patro při Základní umělecké

škole v Liberci. Bratr Lubomír Typlt (1975) je malíř a člen významné české hiphopové skupiny WWW. V roce 1987 založil Typlt strojopisnou edici Demolice, v níž uveřejňoval výhradně vlastní texty. Jeho juvenilní básnická sbírka se jmenovala Večeře Páně (1987). V l. 1990–93 byl externím spolupracovníkem časopisu Iniciály.

Knihovnu K. H. Máchy Jaromír Typlt navštívil na konci února, kdy četl na autorském večeru společně s Tomášem Veselým.

Tomáš Veselý

Veverka jako pták

Veverka jako pták
vyskočí do oblak
Chvilenu spočine
za zvuku šalmaje
Kousíček od ráje
s Petrem si pohraje

Bez tikotu
shonu vteřin
tepu zvonů
žádné domů
Z nebeského klidu
strážce brány
nepouští
zpět do svobody

Však mrška jedna
neposeda
existenci svoji nedá
a hnedle
jak se vydovádí
Petrovi dá pacičku
neboť břicho její
o mlsání
rozvrzává
tuze známou písničku

Pak hop a skok
přes potok
zamíří si na kraj háje
aby čorla nadlesnímu
červeňoučkou ředkvičku

Chudobka ke kopretině

Chudobka vzhlíží
ke kopretině
Tuze ji tíží malost
nízkost

neúcta
Vždyť kopretina zdobí obřadní síně
zatímco ona sotva plevel přerůstá
Smutní v trávě
skloněna
až se ztrácí před očima
docela

Baby!

Nač takové trápení
Vzpomeň na své jméno pravé
jež promění tě hravě sedmkrát
v krásu samu
a nežij dále v sebeklamu
že nutné je být zvíře dravé
aby kdosi cenil hbitě k tvojí slávě
zubů plnou tlamu
a hned nato k pokloně se přichystal
Bud'
sama sebou:
rýmuj nadále mé sny
Smím?
Ty ptáš se?
Ou, ou...

Krasavec motýl

Krasavec motýl
poněkud otyl
Už vůbec nelítá
hladí svá jelita

Medvídek medvídkovi

Povídá medvídek medvídkovi
že se blíží zima
a že ho smutek jímá
když představí si
jak v brlohu dřímá
zatímco se vůkol snáší vločky
neboť spí-li
(tou dobou)
má v očích černočerné čočky

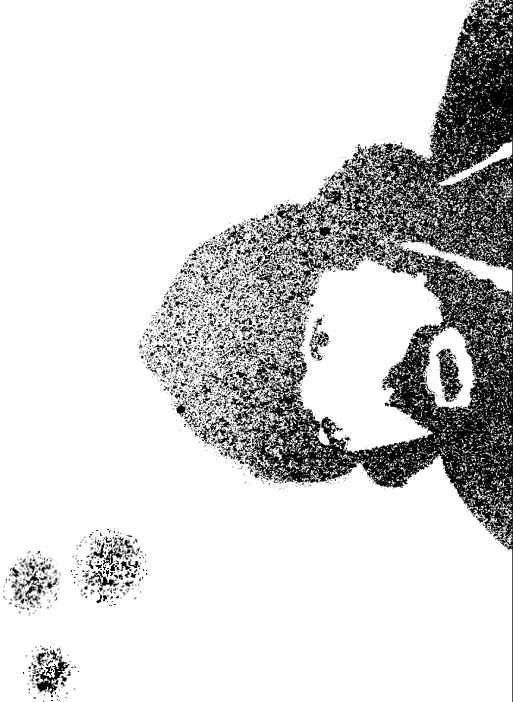
díky nimž se nedoví
pranic o zimě a její krásě
Vždyť zrovínka právě snívá
o medové pásce

Oh ty hloupý bratříčku
kulaťoučký brumlíčku
buď rád že sníš o medu
V třesutém mrazu
není radno přeci
přemítat o takové věci
přináší-li zkázu všem
hlad a chlad
Věz že ani já
první z nejnebojácnějších
medvídek statečný a chrabý
představit si nesvedu
jak sekám díru do ledu
bych poobědval ztuhlou rybu

Odvážný chudáčku
kolikrát jsi sáňkoval
bruslil a stavěl sněhuláka?
Přiznám se ti
nechal bych se zlákat
sněhovou duchnou i studenou závějí
a užil si pak zimy tak
jak medvídci neznají
Poté s veselou
do pelíšku uléhal
v krajině snů pobíhal
a s mnohem větší radostí
medové plástve spásával

Tomáš Veselý (nar. 1970 v Děčíně) vystudoval učitelství výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Působil jako výtvarník, hudebník a performer, známý také pod pseudonymy Nargy a Helmut Muster. Nyní žije se ženou a dvěma dětmi v Čisté u Mladé Boleslavi.

Knihovnu K. H. Máchy navštívil Tomáš Veselý na konci února, kdy četl na autorském večeru společně s Jaromírem Typlem. ☒

Oldřich Janota

Písničkář *Oldřich Janota* (nar. 1949 v Plzni) naši knihovnu navštívil těsně před Vánoci na večírku nakladatelství Malvern a kapely Mutra. Představil svou knihu *Neslyšící děti* (Malvern 2008), zahrál i zazpíval. Na jaře jsme se Oldřicha Janoty zeptali, jak na autorský večer v litoměřické knihovně vzpomíná.

„Pro mě byl ten večer silný. Svou roli hrálo určitě i to, že se odehrál v těsně předvánoční době, která je silná sama o sobě. Dělo se to, co se děje i v textech obsažených v *Neslyšících dětech*. Uvědomil jsem si to už při příjezdu ke knihovně, když Vráta, co nás vezl, povídá: hele to bude ono – Ká Há Mácha – takhle to přečetl...

Mácha je pro mě jedním ze silných vlivů. Jeho dílo i on sám jako člověk, to chodectví, záliba v hradech, přírodě, něco reprezentuje. Cítím s ním živou blízkost. Setkání s ním v Litoměřicích se neodehrálo v nijak romantických kulisách, ale v místnosti se zvláště barevnými židlemi, kde bylo okny vidět na kýčovitě vánoční trhy... Všechno se třístilo, naráželo do sebe... Důležité bylo i seskupení lidí, kteří se tam sešli. Komplettní kapela Mutra i nakladatelství Malvern, které je jedním ze zástupců určitého generačního a duchovního proudu v Čechách. Malvern vydává velmi specifický druh literatury, u kterého to ale vydáním zdaleka nekončí: pokud se člověk zabývá alchymii, živoucím způsobem komunikuje s proudem,

který má hluboké historické kořeny. Alchymie není mrtvá věc, vstupuje do života člověka a to naprosto konkrétně.

Cítil jsem ten večer v Litoměřicích jistou průchodnost; že můžeme na nějaké věci sahat skrz uzavřenou skutečnost, která nás někdy tak tíživě uzamyká. Kdybych měl čas a energii, zkusil bych to popsat v nějaké takové povídce, které obsahuje má knížka. Nebyla by o tom, že by se tu děly fantastní věci jako v cirkuse; ale to tak není nikdy: věci se nikdy nezjevují cirkusovým způsobem. Jsou přítomny, ale skryté, a ve svých textech usilují o to, zkusit je tak ukázat.

Setkání s máchovským geniem loci na litoměřickém autorském večeru bylo velmi letmé – zvláště když ho popisují pomocí nějakých oranžových židliček, Vrátova čtení zkratky jako Ká Há –, ale možná to nevádí. Kdybych se třeba šel podívat do Máchovy světničky, dotýkal se předmětů, bylo by to možná všechno mrtvé; ničeho bych se nedotkl, nic by se neodehrálo... To taky známe – když člověk něco chce mapovat moc záměrně, zjistí, že záměrnost je někdy ku škodě; musí ji opustit a nechat realitu, aby se rozhodla, jestli se mu chce vyjevit, nebo ne.“ ☒

Pawl Gebert Króha

Rocorok Kambek na Kumburk

Litoměřický básník a výtvarník *Pavel Groh* si našel nové alter ego, pod jehož pseudonymem vypráví „poudačky“ svérzně parafrázovaným krkonošským nářečím. Takřečený Pawl Gebert Króha tímto zve všechny čtenáře Hynka na 13. ročník „venkouskýho festivalu“ Kočí v Chotči proběhne 9. srpna v hospodě U Šulců v Chotči u Jičína.

Více na www.artgallery.cz/koci.

To dyž sme s tátem příšlí ke strejdoj Lád'oj, říkál sem mu vo tem, že budu v Choči mluvit tou naši hantýrkou, jako že: Nejdřiu na předdění byla tma jako ch pérdeli – až se uobjevil pruch sjetlá... Tak uvíte, co uon ně poudál?

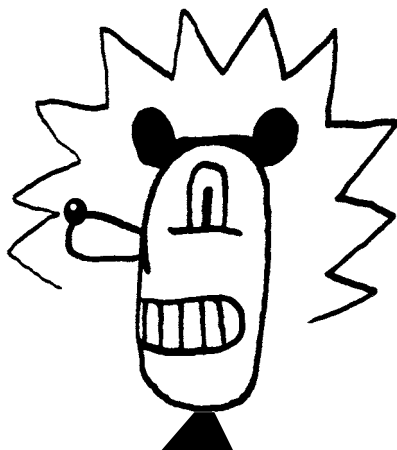
„Tolle je ale už Krkonošsky nářečí, to nejni tady, tadyu podhuři, jako Zvičina...“ A jak vám tam u ty Novy Paky dělají v letě ten venkouskej festival, začál ten náš kluk chodit na poudání a čtení tak věrny, jakože sou na Kuksu ty sochy a ne zrouna žádná Nouze z Bídoj, cností! Voni tam maj v jenny řadě uvšechny ctností, v jenny řadě! Jak uon je tam srounál, ten Matyášek Braunu. Ten uon vám neni mrtvej, to vůbec! A necností, dyť to je siň slávy – já su ale apolitickej – dobry je jediny pro dva, apolitickej a modeman, možna velkej modeman...

No a taki uvoda... Lidi chtějí uoblbnout uvodu, ale uona uoblbně jich. Co'pa si myslej, že mužou ty uhlíky pořád pálit?! To zas přidu na hora

a ve uobchodu si koupim Harrachou, Uratisláu, Kumburák, Rohozec, Suvijany a třeba Náchod i Paku si koupim a taky Krakonoše... Normálka, dneskom se dá snád' koupit i Krákonoš – všeco! Tak vám ty lidi si mysleli, že si mužou koupit i Krakonoše!... A jak lidi chtěli prodát' ty naše pivovarsky baráky cizákem, pak uvoni nám uvrátěji filiálky, nám uvraceji se filiálky, kde pak budete zase moct bydlet.

A tak eště nadupnout závěr: Já se na ten dojezd pelotonu týdle – támle ty i tamty – etapy už docela těším. Až pudou ty nécnosti za ruku ze ctnostíma! Ještě tak haby se ty roční uobdobí chtěli zas uracet jako mí na tý naše hora i do podhůří s vážnou vážny rokeři, folkeři, etnaři, technaři i tamty uostatni rok co rok, můžu vyhlásit rok co rock? – kom bek: Na Kum bůrk!...

(Z cyklu *Poudačky*, rkp. 2009)

Ovčí drbna

V minulém čísle bulletinu jsme vás informovali o novém litoměřickém samizdatovém periodiku *Neposlušná ovce*. Pro toto číslo jsme se rozhodli převzít z něj dvě glosy, které vycházejí v rubrice na zadní stránce nazvané *Ovčí drbna*. Jejich nepřiznanou autorkou je *Antonie Edrová* (Tonča), kterou jsme vám představili v jednom z loňských čísel.

V mé práci se objeví tolik bizarních situací a rozhovorů, že by to vydalo na jedno zvláštní vydání *Ovce*. Ale někdy to nejde jen tak pominout. V jednom ranním rozhovoru o zvířatech, jídle apod. se najednou má kolegyně zarazila a říká: „Hele, co je ryba? Zvíře?“ Několik vteřin jsem si myslela, že si dělá legraci, tak jsem řekla, že je to ovoce. Jenže ona to myslela vážně! „No počkej, to je přece jako pták, to taky není zvíře.“

Když jsem se jí tedy zeptala, co to je, odpověděla, že prostě pták! V tu chvíli jsem začala pochybovat, zda ona je člověk.

Když jsem po marném hodinovém čekání na autobus v Praze (který samozřejmě jezdí jen o víkendu) rezignovala a odešla na Masaryčku, teplota se pohybovala pod bodem mrazu. Vlezla jsem si do kupé, rozehlívala jsem se a doufala, že ke mně nikdo nepřijde. Marně. Po deseti minutách přišel týpek s nějakou holkou, se kterou se evidentně potkali/y ve

dveřích. S upřeným pohledem na ní řekl: „Tady je přetopino. Já to zavřu.“

Aniž mě nějak registroval, stáhl topení a otevřel okno. Vzhledem k tomu, že já jdu odkaziva za teplem a za žrádlem, trochu mě to naštválo! Zavřela jsem okno se slovy, že jestli mu je tady teplo, ať si sundá svetr nebo jde na chodbu. Pokrčil rameny a věnoval se balení té holky: „Bla bla... Odkud jedeš... Bla bla... Kde pracuješ... Já jsem...“

Dozvěděla jsem se, že holka maká pro jednoho operátora. Během pěti minut ze sebe vychrlila všechny nabízené tarify a ceny. Možná že ještě nepostřehla, že není v práci. Pak to, že on je kadeřník a že ona má tak krásné vlasy a jestli si může sáhnout (na ty vlasy). Po půlhodině jízdy plné pohihňávání vím, že Ufon je nejlepší, a ten, kdo si stříhá vlasy sám, je lúzr a asociál.

Když se milá dívka v Roudnici zvedla a odešla, zůstala jsem tam jen já a má kniha. Chudák neměl moc na výběr a tak se se mnou snažil navázat kontakt se slovy: „Co čteš zajímavého?“

Odpověděla jsem mu: „Quo vadis, femina? To je o jednom feministickém projektu.“

Už jsem si říkala, jak si hezky popovídáme, ale jemu ztuhl úsměv, otočil se ke dveřím a dělal mrtvého brouka.

Nevíte proč?

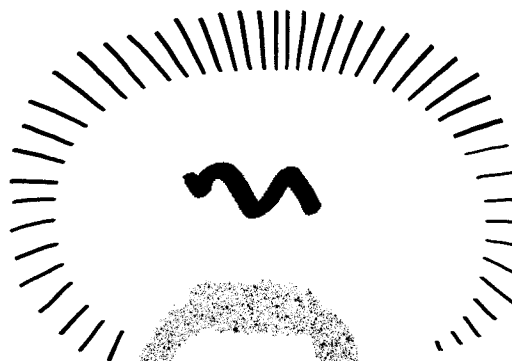
(převzato ze žinu *Neposlušná ovce* č. 4/únor 2009, mírně redakčně upraveno)

SOUTĚŽ

Na soutěžní otázku v minulém čísle bulletinu odpověděl správně a nejrychleji *Radek Květoň* z Litoměřic. „Básník Ewald Murrer je civilním jménem Michal Wernisch a je synem spisovatele, editora a překladatele Ivana Wernische,“ odpověděl nám v e-mailu. Za odměnu získal knihu a padesátiprocentní slevu na čtenářskou legitimaci pro tento rok.

Máme pro vás připravenou novou soutěžní otázku: Písničkář Oldřich Janota, který je v literární příloze Hynka zastoupen minirozhovorem, obdržel v roce 2000 významnou cenu českých hudebních kritiků. Jak se tato cena jmenuje?

Kdo nám první napíše odpověď na e-mail karel.khm@seznam.cz, získá padesátiprocentní slevu na čtenářský průkaz do knihovny na tento nebo další rok, nové číslo časopisu *H_aluze* a knihu od nakladatelství Grafobal Pres.

Knihovna
K. H. Máchy
Litoměřice

Karel Hynek Mácha 2/2009
Informačně-literární bulletin
Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích

Třikrát ročně vydává příspěvková organizace
Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích,
Mírové náměstí 26, 412 01 Litoměřice

ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 18798

Editor Jaroslav Balvín
Design Martin Raudenský
Tisk Digrs, www.digrs.cz

E-mail karel.khm@seznam.cz
Tel. 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Doporučujeme

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích

30. 4.–7. 6. Jaroslav Hovadík

25. 6.–27. 9. Pohledy do sbírek Severočeské galerie výtvarného umění II.

Filmový klub v kině Máj

Červen

Cyklus V hlavní roli žena (Happy-Go-Lucky, Babička, Chaotická Ana, Nadine)

Pondělní filmový klub (Chlapec v pruhovaném pyžamu)

Začátky ve 20:00, www.mkz-ltm.cz, možnost rezervace on-line

Filmový klub na ostrově

Červenec

Litoměřicko ve filmu (filmy, které byly natočeny v Litoměřicích a okolí)

Letní kino na ostrově

16. 5. odstartovala pátá sezona Letního kina. Kino uvede filmy:

The Wall, Nestyda, Vicki Cristina Barcelona, Nezvaný host, Normal,
Milionář z chatrče a další

Filmový festival Litoměřice podváté

28.–30. 8. na téma neo-noir

Hospoda u letního kina na ostrově

24. 5. Divadelní spolek sešlých – komedie dell'arte (šapitó před hospodou)

4. 7.–5. 7. Festival Litoměřický kořen

La-Boum (D), Tara Fuki (RU), Boo (CZ/AUT),

Už jsme doma hrají F.P.B. (CZ), Ty syčáci (CZ), Květy (CZ),

Krásné nové stroje (CZ), Tony Ducháček a Garage (CZ)

Začátky ve 20:00, www.modryznebe.cz